

Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

EL BOSC DE POBLET A VISTA D'OCELL

© **Generalitat de Catalunya**
Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet
Departament de Medi Ambient i Habitatge

Disseny i continguts: Eloi Josa i Joan Roig
Maquetació: Eloi Josa i Joan Roig

Edita: Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

Quin és el nostre objectiu?

Des de fa temps al **Paratge Natural d'Interès Nacional de la Vall del Monestir de Poblet** es segueixen les poblacions d'**ocells que hi viuen**. El primer pas va ser fer-ne un recompte (un inventari), per tal de saber quins ocells són presents al Bosc de Poblet i quins no. Dins d'aquest estudi es va detectar que alguns ocells viuen prop de l'home i altres no.

Per aprofundir en el tema se'ns ha encarregat una investigació per **estudiar quines espècies d'ocells viuen amb els humans (antropòfiles) i quines són més forestals, i trobar-hi alguna possible explicació**.

Per poder-ho fer, ens han fet arribar aquesta fitxa de conclusions, que hem de presentar completa.

Fitxes tècniques de classificació d'ocells segons l'hàbitat al Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

NOM DE L'ESPÈCIE: **Tudó** (*Columba palumbus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Tórtora turca** (*Streptopelia decaocto*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Falciot** (*Apus apus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Oreneta** (*Hirundo rustica*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Cuereta blanca** (*Motacilla alba*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Cargolet** (*Troglodytes troglodytes*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Pit-roig** (*Erithacus rubecula*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Rossinyol** (*Luscinia megarhynchos*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Merla** (*Turdus merula*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Mosquiter pàl·lid** (*Phylloscopus bonelli*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Bruel** (*Regulus ignicapillus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Mallerenga cuallarga** (*Aegithalos caudatus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Mallerenga emplomallada** (*Parus cristatus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Mallerenga blava** (*Parus caeruleus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Mallerenga carbonera** (*Parus major*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Raspinell comú** (*Certhia brachydactyla*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Gaig** (*Garrulus glandarius*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Garsa** (*Pica pica*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Estornell** (*Sturnus vulgaris*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Pardal comú** (*Passer domesticus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Pinsà** (*Fringilla coelebs*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Gafarró** (*Serinus serinus*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Verdum** (*Carduelis chloris*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

NOM DE L'ESPÈCIE: **Cadenera** (*Carduelis carduelis*)

ESTAT DE L'ESPÈCIE (Marca amb una creu on correspongui):

Antropòfil

Forestal

Altres ocells antropòfils detectats

Altres ocells forestals detectats

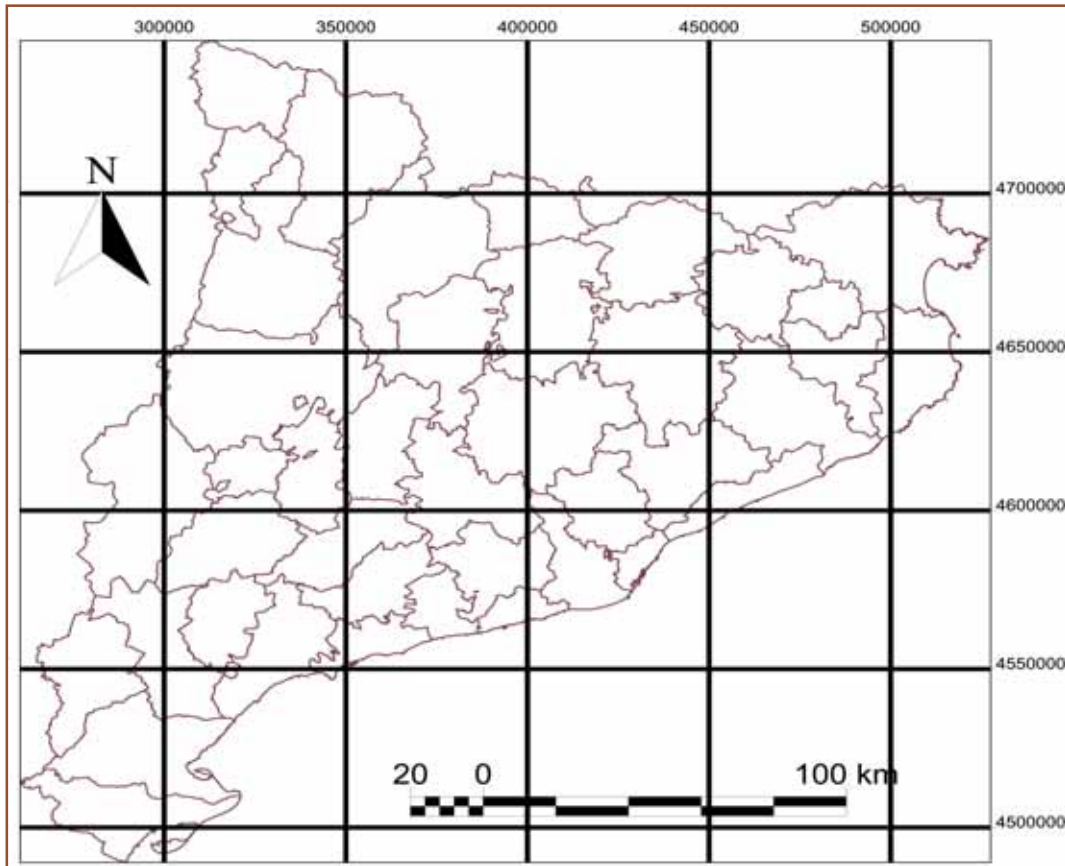
Aventatges que suposa viure en un ambient antropitzat

Aventatges que suposa viure en un ambient forestal

SITUACIÓ

Senyala en aquest mapa la Conca de Barberà, comarca on es troba el nostre lloc d'estudi.

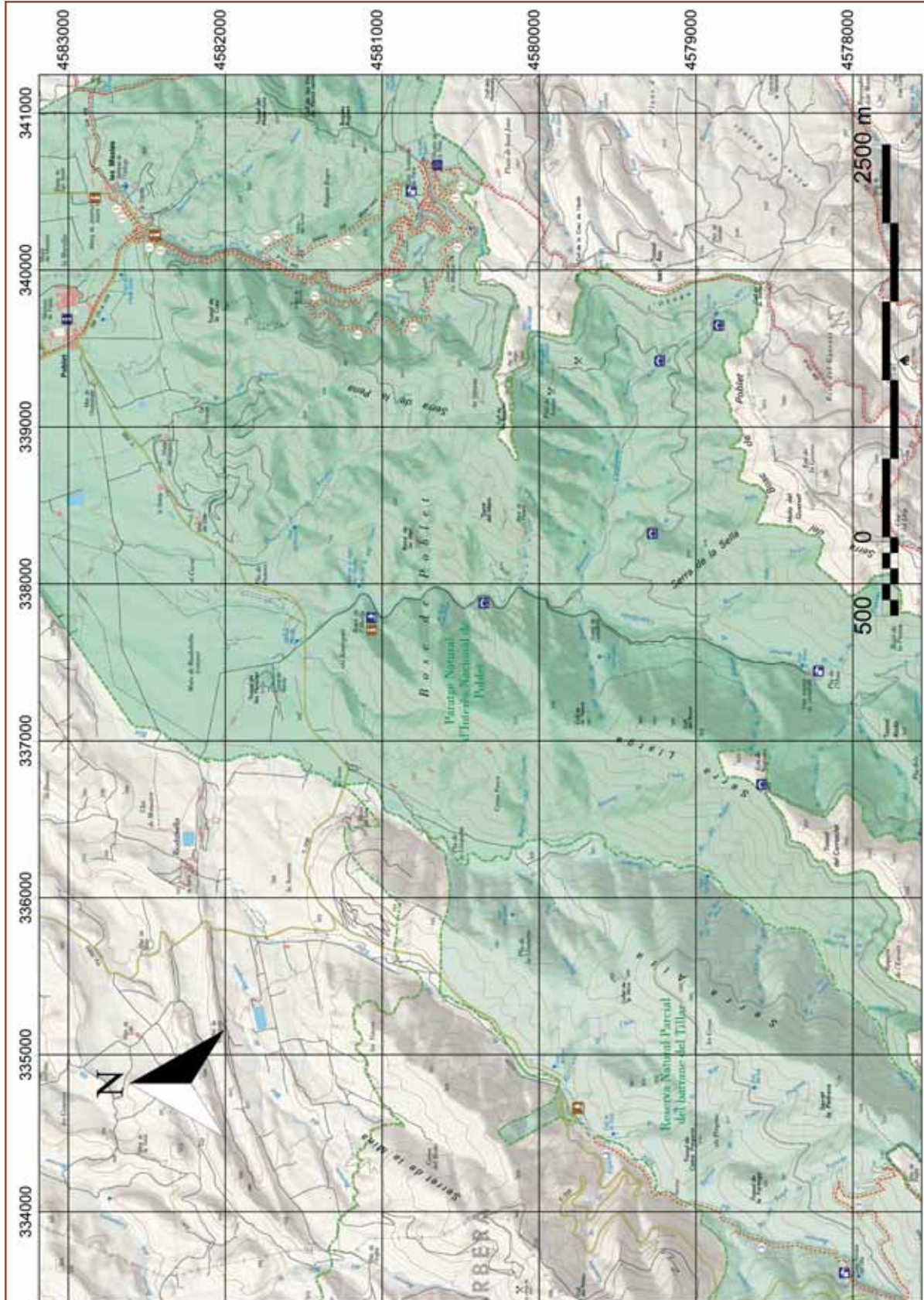
Senyala en aquest mapa Vimbodí, terme municipal on es troba el nostre lloc d'estudi.

ÀMBIT DE TREBALL

Senyala en aquest mapa els indrets on, aproximadament, realitzarem el nostre estudi.

ELS OCELLS «POSSIBLES» DEL BOSC DE POBLET

TUDÓ (*Columba palumbus*) Sedentari, no rar.
S'alimenta de tota mena de llavors i fruits, però en especial de graníies a l'estiu, en què sovint la seva cria depèn de l'anyada.
Habita en parcs urbans. Evidentment, en qualsevol bosc.
Mesura de 38 a 43 cm des del bec fins a la cua.

TÓRTORA TURCA (*Streptopelia decaocto*) Sedentari, no rar.

Habita prop de l'home, aprofitant-se del seu menjar i de la seva protecció. Sobretot en parcs i jardins prop de pobles.

Mesura de 31 a 34 cm des del bec fins a la cua.

CUCUT (*Cuculus canorus*) Estival, no rar.

Espècie nidoparàsita, o sigui, que pon els ous en els nius d'altres espècies, que els hi coven i després el poll de cucut fa fora del niu als polls veritables. Hi ha espècies que ho detecten donant color als seus propis ous, per poder-los diferenciar dels ous de cucut. **Habita** en zones boscoses en contacte amb conreus.

Mesura de 32 a 36 cm des del bec fins a la cua.

FALCIOT (*Apus apus*) Estival, no rar.

Aquesta espècie d'au es passa tota la vida volant, i si cau ferida per qualsevol circumstància, no pot aixecar el vol ell sol.

S'alimenta d'insectes voladors.

Habita en pobles i ciutats, on es poden veure amb gran facilitat. Són totalment voladors, no es posen mai, i són indicadors de pluja, perquè la pluja forta els suposa la mort. Allà on van quasi no plou.

Mesura de 17 a 18,5 cm des del bec fins a la cua.

ABELLEROL (*Merops apiaster*) Estival, no rar.

És un dels ocells més bonics que ens visiten, tant pels colors, com pel plomatge. En ser gregari és molt fàcil de veure, sobretot en els talussos de fang, on nidifiquen les seves colònies.

S'alimenta principalment abelles (d'aquí li ve el nom), però també d'altres insectes, com papellones o espiadimonis.

Habita en zones de conreus, o talussos presents en boscos de ribera.

Mesura de 25 a 29 cm des del bec fins a la cua.

PUPUT (*Upupa epops*) Estival, no rar.

El seu cant del qual li dóna nom i se sent des de llargues distàncies. És un ocell conegut, ja que és una espècie que s'acosta a l'espècie humana. És una espècie abundant però prefereix zones assolellades, és termòfila.

S'alimenta d'insectes, que caça en camps oberts de vegetació herbàcia.

Habita en zones de secà, conreus d'oliveres, ametllers i avellaners.

Mesura de 25 a 29 cm des del bec fins a la cua.

PICOT GARSER GROS (*Dendrocopos major*)

Sedentari, no rar.

Si miréssim el mapa de distribució d'aquesta espècie de picot observariem que prefereix ambients de muntanya, d'una manera clara.

S'alimenta d'insectes que troba quan colpeja els arbres. De fet, està totalment adaptat a colpejar els arbres. És una au coneguda per aquest costum. Un dels seus rastres són les pinyes treballades per ells i els tallers que fan als arbres.

Habita en ambients propers a la ribera de rius, boscos de ribera com alberedes, però també el podem trobar en rouredes, castanyedes i alzinars, sempre que disposin d'arbres grans.

Mesura de 23 a 26 cm des del bec fins a la cua.

ORENETA (*Hirundo rustica*) Estival, no rar.

Ocell conegudíssim i molt beneficiós perquè **s'alimenta** d'insectes. En alguns llocs, s'han situat nius artificials perquè aquesta espècie s'hi instal·lés. De fet, en aquests llocs no hi vivia perquè no trobava el lloc on anar a cercar el fang necessari per construir els seus típics nius, que decoren teulades de tants i tants pobles.

Habita en masos, pobles petits o afores de pobles grans.

Mesura de 17 a 21 cm des del bec fins a la cua.

CUERETA BLANCA (*Motacilla alba*) Sedentari, no rar.

Ocell territorial, que esdevé molt agressiu enfront algun membre de la mateixa espècie que intenta entrar als seus dominis. És refiada, i molts cops la podem veure a simple vista.

S'alimenta de petits insectes i aràcnids que troba per terra, per on camina.

Habita durant l'estiu en llocs humits com torrents i rius, i a l'hivern sobretot en conreus.

Mesura de 16,5 a 19 cm des del bec fins a la cua.

CARGOLET (*Troglodytes troglodytes*) Sedentari, no rar.

Ocell molt petit, de cant sonor, que acostuma a emetre des de les capçades.

S'alimenta d'insectes.

Habita en llocs on hi hagi sotabosc abundant, però també cultius i jardins.

Mesura de 9 a 10,5 cm des del bec fins a la cua.

PIT-ROIG (*Erithacus rubecula*) Sedentari, no rar.

Ocell confiat com n'hi ha pocs, territorial.

S'alimenta capturant insectes i cucs.

Habita qualsevol bosc o jardí a l'hivern, i durant l'època de cria (primavera i estiu) en boscos caducifolis a les parts altes.

Mesura de 12,5 a 14 cm des del bec fins a la cua.

ROSSINYOL (*Luscinia megarhynchos*) Estival, no rar.
Ocell de cant potent i sonor.

S'alimenta d'insectes, fet que la lliurat de ser presa en una gàbia, ja que resulta molt més difícil d'alimentar en captivitat que no pas un granívor.

Habita en qualsevol lloc on hi hagi vegetació abundant, per poder-se amagar i criar tranquil·lament.

Mesura de 15 a 16,5 cm des del bec fins a la cua.

MERLA (*Turdus merula*) Sedentari, no rar.

Ocell comú i relativament fàcil de sorprendre'l passejant pel camp.

S'alimenta de fruits, cucs de terra, insectes...

Habita en tot tipus de boscos, així com camps d'arbres fruiters i parcs i jardins.

És el túrdid més abundant perquè encara és l'únic que no es pot caçar.

Mesura de 23,5 a 29 cm des del bec fins a la cua.

TORD (*Turdus philomelos*) Hivernant, no rar.

Busca especialment indrets on hi hagi presència de fruits madurs.

S'alimenta de fruits, cucs de terra, insectes...

Habita en qualsevol mena d'arbreda a l'hivern, ja que en temps de cria és molt més selectiu.

Mesura de 20 a 22 cm des del bec fins a la cua.

TALLAROL CAPNEGRE (*Sylvia melanocephala*)

Sedentari, no rar.

Clarament és una de les espècies d'ocells més abundants en tot Catalunya, ja que quasi no es coneixen buits de distribució.

S'alimenta de fruits i d'insectes.

Habita en general en garrigues i matollars, però també el podem veure en parcs i jardins.

Mesura de 13 a 14 cm des del bec fins a la cua.

MOSQUITER PÀL·LID (*Phylloscopus bonelli*)

Estival, no rar.

S'alimenta d'insectes.

Habita en tots tipus de terrenys amb arbres, sempre que no siguin molt espesos.

Mesura de 10,5 a 12 cm des del bec fins a la cua.

BRUEL (*Regulus ignicapillus*) Sedentari, no rar.

Ocell de tamany petit que només es pot detectar a través del seu cant.

S'alimenta d'insectes i aranyes.

Habita en qualsevol tipus de bosc caducifoli, de coníferes o mixte.

Mesura de 9 a 10 cm des del bec fins a la cua.

MALLARENGA CUALLARGA (*Aegithalos caudatus*)

Sedentari, no rar.

Viu en grups.

S'alimenta d'insectes, aranyes i a vegades llavors i brots.

Habita en boscos caducifolis i mixtes, amb abundant sotabosc i amb presència d'alguns arbres morts o moribunds.

Mesura de 13 a 15 cm des del bec fins a la cua.

MALLARENGA BLAVA (*Parus caeruleus*) Sedentari, no rar.

Ocell que competeix amb la mallerenga carbonera, però no pel menjar, sino que competeixen pels forats on fa el niu i s'ajoca.

Habita en conreus o qualsevol tipus de bosc i també prop de l'home, en parcs i jardins.

Mesura de 10,5 a 12 cm des del bec fins a la cua.

MALLARENGA CARBONERA (*Parus major*)

Sedentari, no rar.

Espècie d'una gran bellesa de plomatge i de cant. Molts humans, atrets per la bellesa d'aquesta au, ha procedit a la col·locació de caixes niu, per ajudar en la reproducció d'aquesta espècie.

S'alimenta d'insectes i llavors.

Habita en conreus o qualsevol tipus de bosc i també prop de l'home, en parcs i jardins.

Mesura de 13,5 a 15 cm des del bec fins a la cua.

MALLARENGA EMPLOMALLADA (*Parus cristatus*)

Sedentari, no rar.

Fa niu en troncs en descomposició.

S'alimenta d'insectes i llavors.

Habita boscos, generalment de coníferes, de qualsevol altitud.

Mesura de 10,5 a 12 cm des del bec fins a la cua.

RASPINELL COMÚ (*Certhia brachydactyla*)

Sedentari, no rar.

Es desplaça al voltant del tronc dels arbres descrint una espiral.

S'alimenta d'insectes.

Habita en boscos, però també en parcs i jardins.

Mesura de 12 a 13,5 cm des del bec fins a la cua.

GAIG (*Garrulus glandarius*) Sedentari, no rar.

Espècie amb conductes típiques de còrvids, com ara el fet de deixar semienterrades fruits com les glans, com a sistema de rebost per passar l'hivern, recordant el lloc on estan situades.

S'alimenta de qualsevol cosa, és omnívor.

Habita dins o prop de boscos, de qualsevol tipus.

Mesura de 32 a 35 cm des del bec fins a la cua.

GARSA (*Pica pica*) Sedentari, no rar.

Dins d'un niu de garsa es poden trobar joies i papers d'alumini, com altres objectes brillants, que recullen perquè els atrauen.

S'alimenta de cucs, insectes i restes de menjar.

Habita prop de qualsevol població, on segur que no hi anirà cap astor, ni cap altre rapinyaire.

Mesura de 40 a 51 cm des del bec fins a la cua.

ESTORNELL (*Sturnus vulgaris*) Sedentari, no rar.

Ocell que en alguns llocs està considerat com una plaga, degut als grans estols que forma. Algunes ciutats han optat per intentar fer fora una espècie que s'ha propagat d'una manera exagerada en els últims anys, sobretot als hiverns.

S'alimenta de fruits i llavors.

Habita en zones urbanes i rurals, conreus, masos, pobles i ciutats.

Mesura de 19 a 22 cm des del bec fins a la cua.

PARDAL (*Passer domesticus*) Sedentari, no rar.

Aquesta espècie tenen una complexa jerarquia, ja que és un ocell gregari, sobretot en els mascles, que es regeixen semblant a les normes existents en l'exèrcit.

S'alimenta de llavors, però pot menjar qualsevol altre cosa.

Habita en pobles, ciutats i masos habitats. No viurà mai en un poblet o mas deshabitat.

Mesura de 14 a 16 cm des del bec fins a la cua.

PINSÀ (*Fringilla coelebs*) Hivernant, no rar.

Dels ocells més comuns de la nostra ornitofauna, sobretot a l'hivern.

Habita en boscos de qualsevol mena, especialment de rojalet, a l'estiu quan fan el niu. A l'hivern, on n'hi ha més és als conreus, sobretot de cereal.

Mesura de 14 a 16 cm des del bec fins a la cua.

GAFARRÓ (*Serinus serinus*) Sedentari, no rar.

Ocellet que es pot trobar des del nivell del mar fins a l'alta muntanya.

S'alimenta de llavors.

Habita en jardins i parcs urbans, conreus d'arbres, com oliverars o avellaners. Horts i boscos...

Mesura de 11 a 12 cm des del bec fins a la cua.

VERDUM (*Carduelis chloris*) Sedentari, no rar.

Aquest fringíl·lid, juntament amb el gafarró, és el més antropòfil de la família, ja que es pot trobar en parcs i jardins, molt a prop dels humans.

S'alimenta essencialment de llavors.

Habita en parcs i jardins, conreus d'arbres, com qualsevol fringíl·lid, però sembla que cerca els arbres més grans.

Mesura de 14 a 16 cm des del bec fins a la cua.

CADERNERA (*Carduelis carduelis*) Sedentari, no rar.
És el fringíl·lid que presenta el plomatge més vistós, amb una coloració característica.

S'alimenta sobretot de llavors de card (*Carduus* sp.)

Habita en jardins i parcs urbans. També en places dels pobles amb arbres, conreus de secà amb arbres.

Mesura de 12 a 13,5 cm des del bec fins a la cua.

TRENCAPINYES (*Loxia curvirostra*) Sedentari, no rar.
Espècie molt característica dels boscos de coníferes.

S'alimenta les llavors dels pins, que està especialitzat en aconseguir. Trenca l'escudet de la pinya i agafa la llavor.

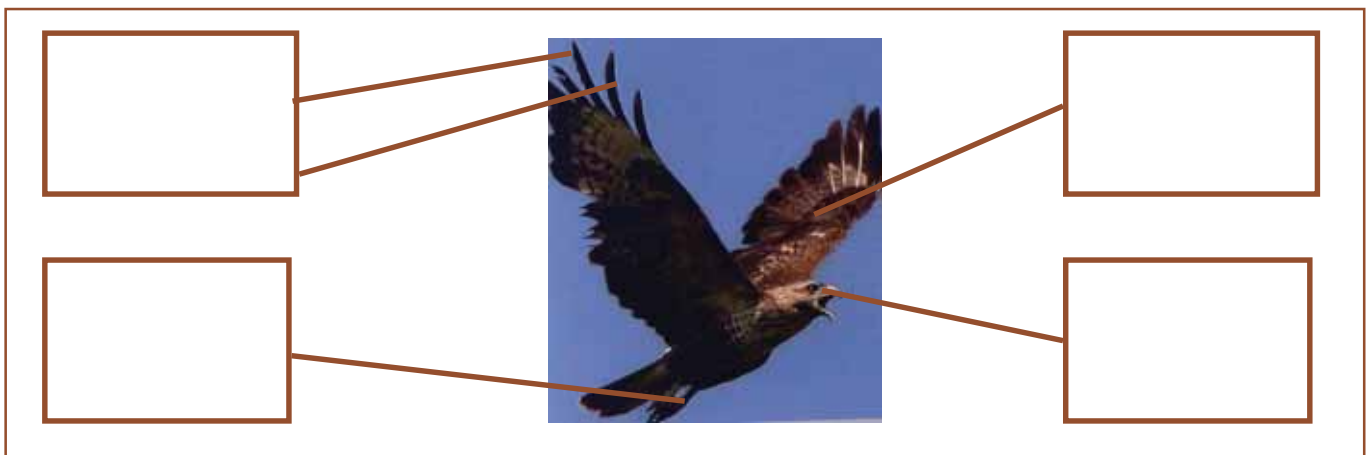
Habita en llocs on els pins són abundants, preferint les pinedes de rojalet.

Mesura de 15 a 17 cm des del bec fins a la cua.

Per poder fer correctament el nostre treball hem de començar definint la classe d'animals a estudiar, els **OCELLS**.

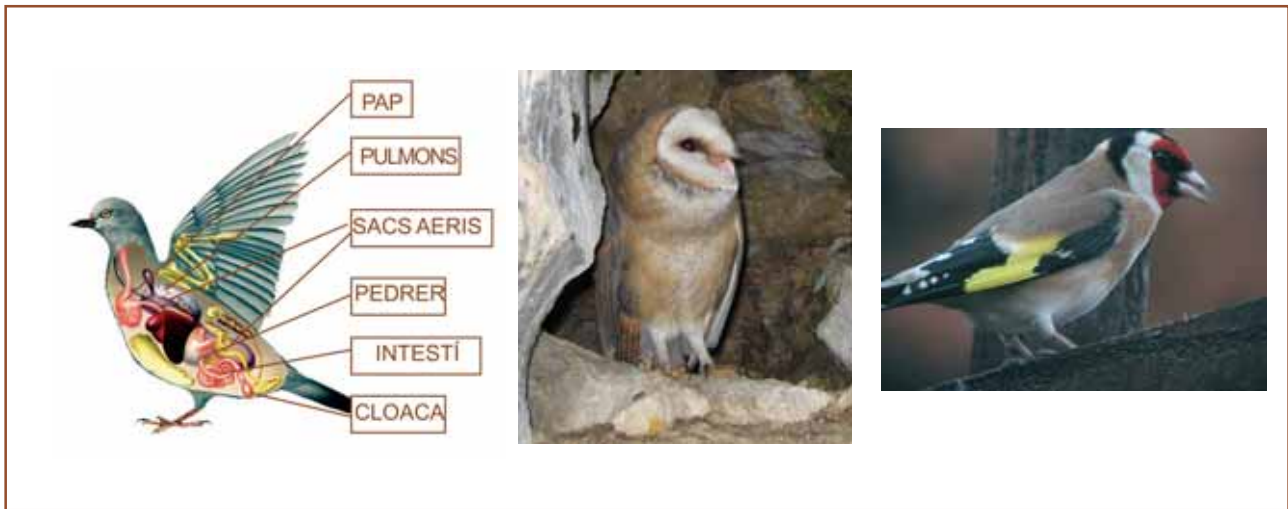
Què és un ocell?

Per poder definir correctament els ocells, observa la imatge i omple els requadres en blanc.

Explica els trets distintius de la **Classe Ocells**.

Com farem l'estudi?

Com han solucionat els ocells el problema que planteja volar?

Poden els ocells diferenciar els colors? Perquè?

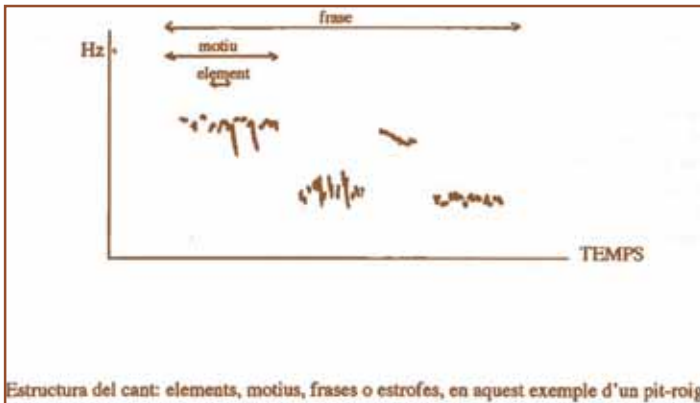
Com ens pot ajudar aquest fet en el nostre estudi?

Com viuen els ocells?

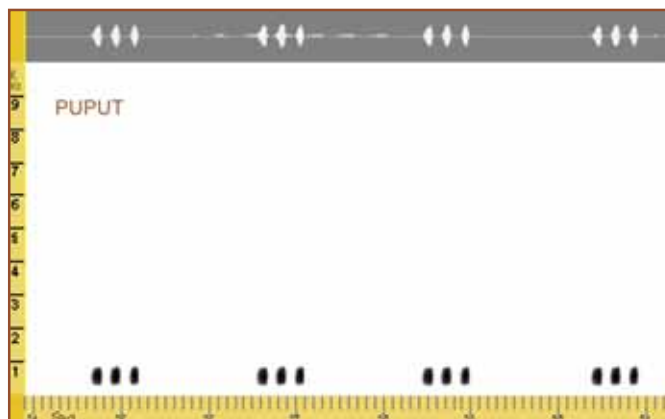
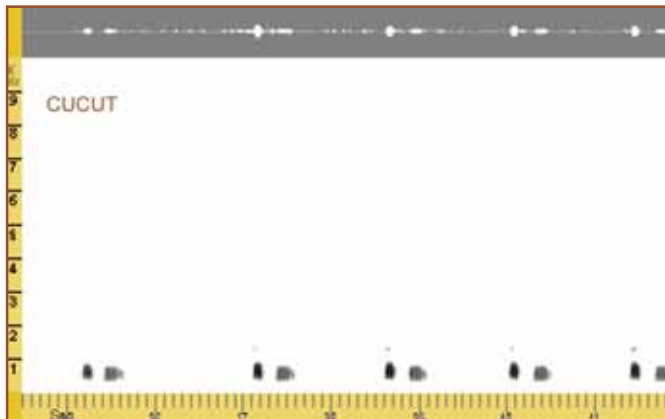
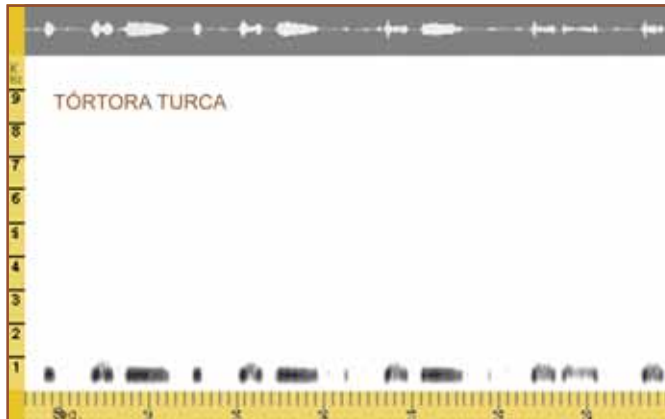
El TERRITORI és l'espai físic que ocupa una parella d'ocells de la mateixa espècie. En aquest espai mengen, viuen i es reproduïxen. Algunes espècies s'arriben a barallar per defensar el seu territori.

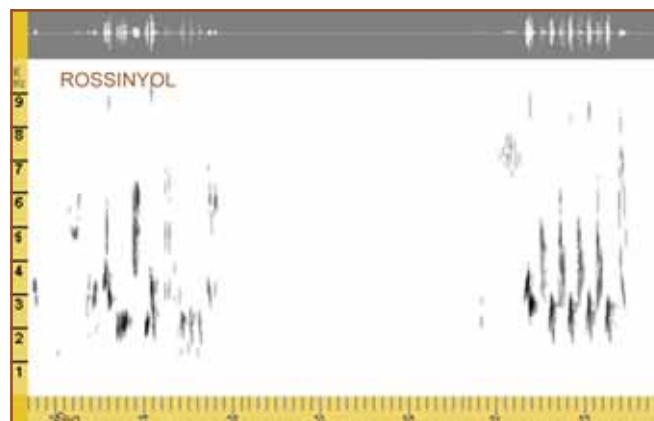
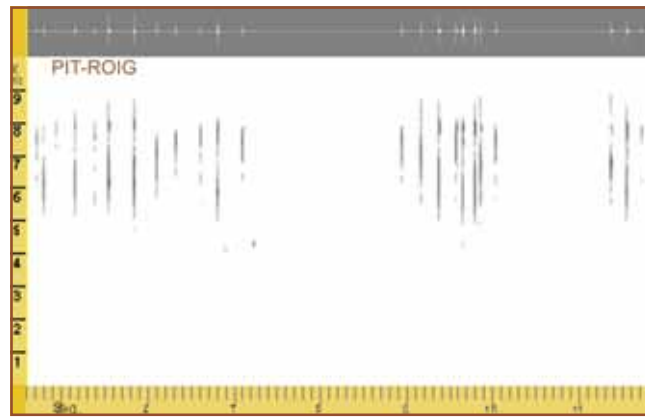
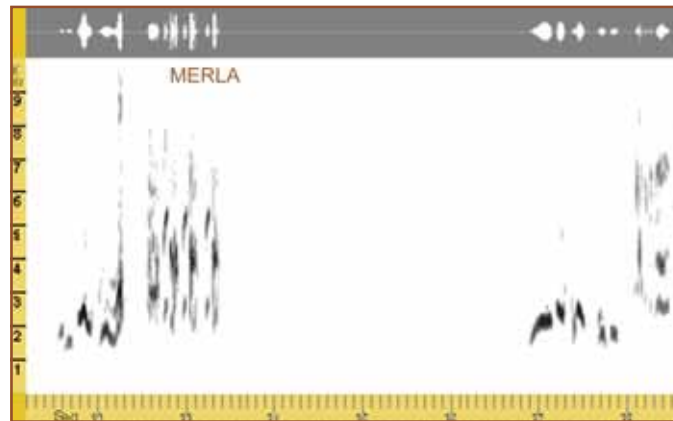
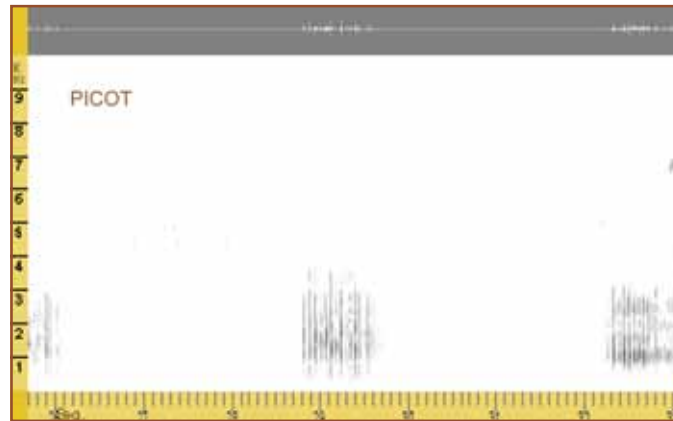
Hi ha ocells que no són territorials i viuen en COLÒNIES.

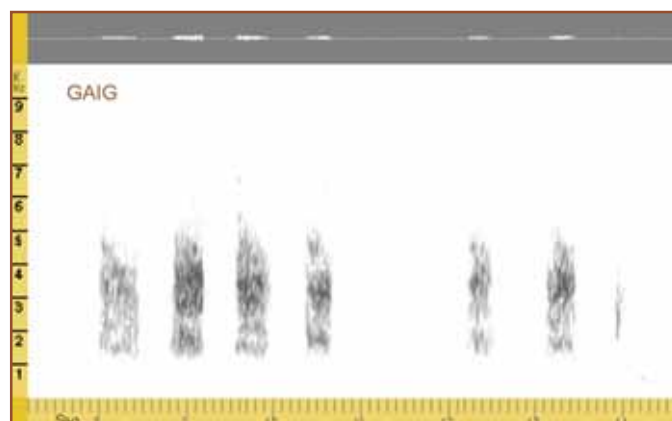
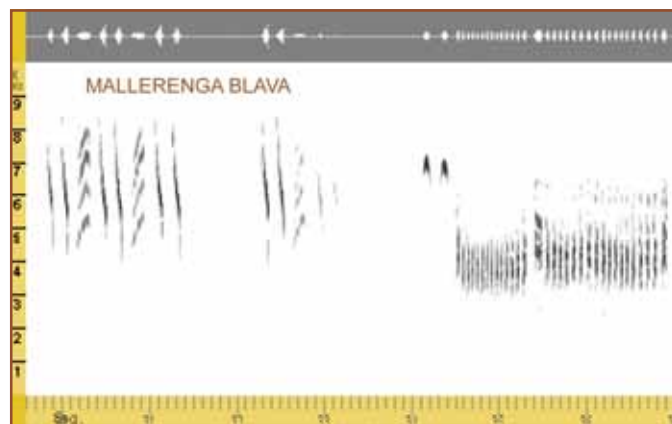
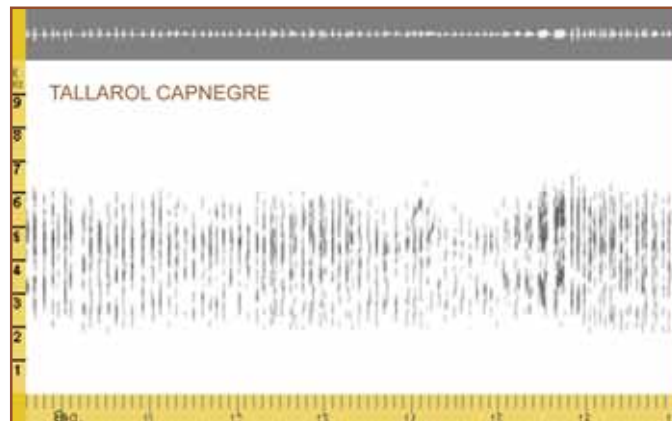

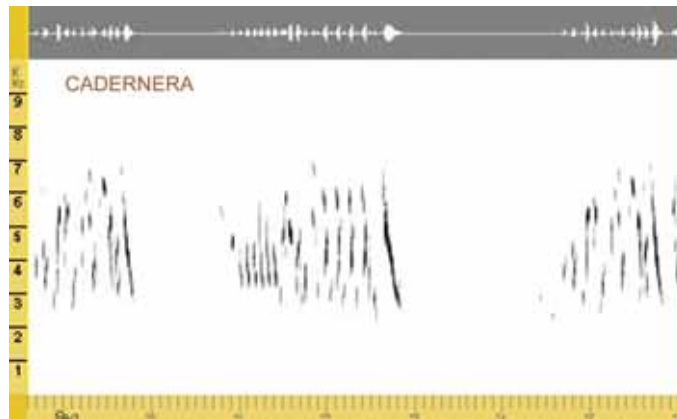
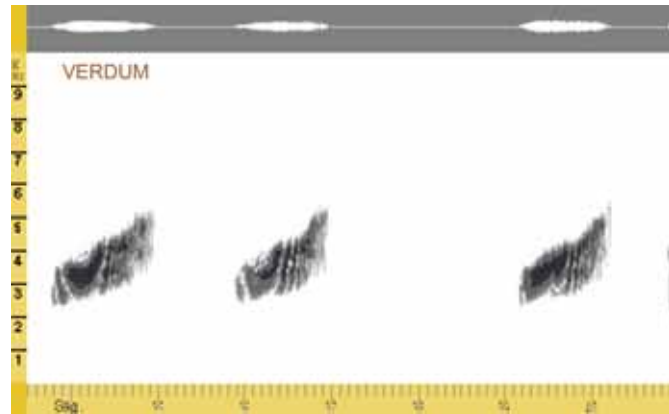
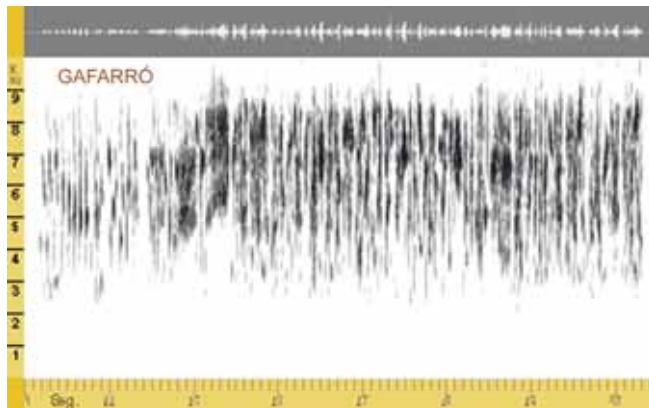
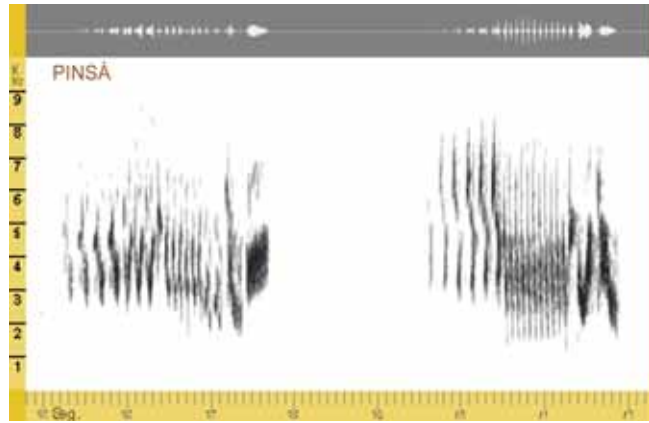
Com ens pot ajudar aquest fet en el nostre estudi?

SONOGRAMES

**Fitxa de camp
AMBIENT ANTROPITZAT**

Nom espècie	Cant	Observació directa
Abellerol		
Bruel		
Cadenera		
Cargolet		
Corb		
Cucut		
Cuereta blanca		
Estornell		
Falciot		
Gafarró		
Gaig		
Garsa		
Mallerenga blava		
Mallerenga carbonera		
Mallerenga cuallarga		
Mallerenga emplomallada		
Merla		
Mosquiter pàl·lid		
Oreneta		
Pardal		
Picot garser gros		
Picot verd		
Pinsà		
Pit-roig		
Puput		
Raspinell comú		
Rossinyol		
Tallarol capnegre		
Tord		
Tórtora turca		
Trencapinyes		
Tudó		
Verdum		

Nom espècie	Cant	Observació directa
Abellerol		
Bruel		
Cadenera		
Cargolet		
Corb		
Cucut		
Cuereta blanca		
Estornell		
Falciot		
Gafarró		
Gaig		
Garsa		
Mallerenga blava		
Mallerenga carbonera		
Mallerenga cuallarga		
Mallerenga emplomallada		
Merla		
Mosquiter pàl·lid		
Oreneta		
Pardal		
Picot garser gros		
Picot verd		
Pinsà		
Pit-roig		
Puput		
Raspinell comú		
Rossinyol		
Tallarol capnegre		
Tord		
Tórtora turca		
Trencapinyes		
Tudó		
Verdum		

Fitxa de camp
AMBIENT FORESTAL